

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

kirjaamo@minedu.fi, tutke@minedu.fi

Lausuntopyyntö 23.8.2013 (OKM/122/040/2011) ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

KIINTEISTÖ- JA KOTITYÖPALVELUALAN KOULUTUSTOIMIKUNNAN LAUSUNTO

Kiinteistö- ja kotityöpalvelualan koulutustoimikunta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

Kiinteistö- ja kotityöpalvelualan koulutustoimikunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Lakien yhdistäminen

- Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämisen yhteydessä on ollut esillä ammatillista koulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta koskevien lakien yhdistäminen. Koulutustoimikunta toivoo, että lakien yhdistämistä pohdittaisiin vielä, sillä koulutuksen ja tutkintojen järjestämisen sekä työelämän näkökulmasta tutkinnot näyttäytyvät samoina, suorittamistavasta riippumatta.

Tutkintojen kolmiportaisuus ja laaja-alaisuus

- Kiinteistö- ja kotityöpalvelualan näkökulmasta kaikki kolme tutkintotyyppiä (pt, at, eat) ovat tarpeellisia.
- Koulutustoimikunta suhtautuu myönteisesti laaja-alaisiin tutkintoihin, ja tavoitteena on muodostaa sellaisia myös kiinteistö- ja kotityöpalvelualalle. Työelämän tarvitsevat nopeat muutokset osaamisvaatimuksiin mahdollistuisivat lisäämällä osaamisaloja ja tutkinnon osia.

Valinnaisuus ja ”perusosaaminen”

- Valinnaisuuden vahvistaminen nähdään hyvänä, työelämää ja sen muuttuvia ja hyvin yksilöllisiä tarpeita palvelevana asiana.
- Tutkintoihin tulee kuitenkin sisältyä alan ”perusosaaminen”, kuten on esitetty.

Osaamispisteet

- Opintosuoritusten siirtojärjestelmän osana käyttöön otettavat osaamispisteet nähdään erittäin käyttökelpoisena osaamisen laajuuden mittana.
- Kiinteistö- ja kotityöpalvelualalla työvoiman liikkuvuus on merkittävää, ja työssäkäyntialueella tarve samat elementit sisältäville tutkinnoille on

27.9.2013

suuri. Tämä puoltaa mukanaoloa järjestelmässä, jonka mukaan esimerkiksi jo Virossa osaamisen laajuus määritellään pisteillä.

- Osaamispisteet myös helpottavat kesken jääneiden opinto- ja tutkinto-suoritusten jatkamista.
- Todistukset, joihin osaamispisteet on kirjattu, kertoisivat myös työnantajille yksiselitteisesti osaamisen laajuudesta.
- Koulutustoimikunta edellyttää, että osaamispisteet otettaisiin käyttöön myös näyttötutkinnoissa. Näin voitaisiin varmistaa, että kaikkien ammatilliset tutkinnot toimitaisivat samojen periaatteiden mukaisesti.

Tutkintojärjestelmän joustavuus

- Esityksessä on kuvattu prosessi tutkinnon nimen, osaamisalan ja tutkintonimikkeen muodostamiseksi eri tutkintotyypin osalta.
- Koulutustoimikunta haluaa kysyä, vastaako nyt esitetty prosessi todella työelämän tarkoittamaa joustavaa ja nopeasti reagoivaa järjestelmää? Esimerkkinä koulutustoimikunta haluaa nostaa esiin kiinteistönhoitajan ammattitutkinnon ja kiinteistönhoitajan erikoisammattitutkinnon kauan kestäneet nimenmuutosprosessit.
- Lausunnon liitteenä on ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämiseen liittyvä Kiinteistöpalvelut ry:n ja Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n 22.8.2013 opetus- ja kulttuuriministeriölle antama aloite, joka täten saatetaan tiedoksi myös TUTKE2-hankkeelle.

Yhteistyö tutkintojen ja tutkintojen perusteiden kehittämisessä

- Tutkintoja ja tutkintojen perusteita kehitettäessä tulisi tehdä yhteistyötä alan rajapinnoilla laajasti eri toimialojen kanssa.
- Yhteistyön mahdollistamiseksi ja sen suunnitelmallisuuden vahvistamiseksi tarvitaan määrittelyjä toiminnan muodoiksi. Nykyinen koulutus- ja opintoalaluokittelu ei ole tästä näkökulmasta toiminut työelämää palvelevasti. Mahdollisia toimintamalleja yhteistyön varmistamiseksi voisivat olla esimerkiksi esityksessä mainittu Tanskan malli tai TUTKE1-hankkeessa esitetty klusterimalli.
- Elokuisessa rakenneohjelmassa kuvattu pätevyysvaatimusten madaltuminen tuo mahdollisesti uusia osaamistarpeita erityisesti kiinteistö- ja kotityöpalvelualalle, mikä vauhdittaa yhteistyömallien soveltamisen yhteisten määrittelyjen tarvetta.

Yhteiset opinnot

- Yhteisiin opintoihin sisältyvät työelämätaidot ja niiden vahvistaminen tutkintojen perusteissa on erittäin tarpeellinen muutos.
- Työelämätaidot korostuvat myös monikulttuurisissa työympäristöissä, joita on myös kiinteistö- ja kotityöpalvelualalla.

Työvaltaisen opiskelun edistäminen ja ohjaus

- Työvaltaista opiskelua tulee edistää ja sen osuutta nykytilanteeseen verrattuna kasvattaa.

27.9.2013

- Työpaikalla annettavalle ohjaukselle tulee antaa nykyistä suurempi painoarvo. Työelämän osallistamista vahvistamalla muovautuu myös yhteinen näkemys ja tutkintojärjestelmän tunnettuus vahvistuu. Työelämän osallistaminen tulee kuitenkin mahdollistaa tasavertaisesti, taloudellisesta näkökulmasta. Nykytilanteessa osallistuminen vaihtelee tehtävittäin.

LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

- Lakien yhdistämistä tulee vielä pohtia.
- Laaja-alaiset tutkinnot soveltuvat alalle, osaamisalat mahdollistavat eri tarpeiden huomioon ottamista.
- Valinnaisuutta on oltava, mutta opiskelijan/tutkinnon suorittajan ”perusosaaminen” on taattava.
- Osaamispisteet on otettava käyttöön myös näyttötutkinnoissa.
- Kuvattu prosessi ei esitetyn ”tosi elämän” esimerkin valossa vastaa tutkintojärjestelmän joustavuuden ja reagointikyvyn tarpeisiin.
- Yhteistyön mahdollistumiseksi ja sen suunnitelmallisuuden vahvistamiseksi on luotava yhteinen toimintatapa tutkintojen ja tutkintojen perusteiden kehittämiseen.
- Työelämätaitoihin liittyvää osaamista on vahvistettava.
- Työvaltaista opiskelua on edistettävä.

KIINTEISTÖ- JA KOTITYÖPALVELUALAN
KOULUTUSTOIMIKUNTA

Merja Oljakka
puheenjohtaja